

2025-09-23

DNR: MIUN 2025/1858

**Landsbygds- och
Infrastrukturdepartementet**

li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

agnetha.alriksson@regeringskansliet.se

conny.ohman@regeringskansliet.se

Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A- landsstatus i förnybartdirektivet

(LI2025/01288)

Mittuniversitetet har anmodats att yttra sig över rubricerad utredning och avger följande yttrande.

Sammanfattning

När det gäller definitioner av gammal skog och urskog bör rimligen Sverige följa de riktlinjer som specificerats av EU kommissionen. De förslag som ges i remissen följer till stor del detta men avviker på ett par punkter vilket vi bedömer som olyckligt. Att remissen föreslår att skogsålder ska vara en viktig variabel är inte rimligt om det baseras på åldern av träd i det befintliga trädskiktet. Urskogar och gammelskog kan ha en trädkontinuitet som sträcker sig många hundra år tillbaka i tiden även om det befintliga trädskiktet inte har en genomsnittlig ålder över ett visst gränsvärde. Även kravet på minst 10 ha för granskog avviker från EU kommissionens riktlinjer då många bestånd är små och fragmenterade.

Yttrande i sin helhet

Sedan länge har Skogsstyrelsen haft en central roll för att säkerställa att skogsvårdslagen efterföljs och att de politiskt beslutade strategierna kring

Kontakt

Telefon 010-142 80 00
Webb miun.se

Campus

Sundsvall Holmgatan 10, SE-851 70 Sundsvall
Östersund Kunskapens väg 8, SE-831 25 Östersund

bevarande av biologisk mångfald omsätts i praktiken. Här har anmälningssplikten en viktig funktion för att identifiera områden som kräver särskild hänsyn och där samråd bör ske. Det kan noteras att Sverige nyligen fått kritik från EU kommissionen kring brister i genomförandet av gällande förordningar och strategier. Som en prioriterad åtgärd anges att Sverige bör; Förbättra skogens bevarandestatus genom att främja hållbart skogsbruk och säkerställa efterlevnad av habitatdirektivet innan tillstånd för skogsavverkning beviljas/förnyas [EU kommissionen 2025]. Detta pekar direkt på behovet av att Skogsstyrelsen får kännedom om och kan bedöma avverkningsanmälningar i relation till gällande lagar och regler, där avskogningsförordningen är en av dessa. Det är därför viktigt att en funktionell och relevant anmälningssplikt kvarstår som stödjer Sverige att leva upp till EU-krav och internationella överenskommelser.

När det gäller definitioner av gammal skog och urskog bör rimligen Sverige följa de riktlinjer som specificerats av EU kommissionen [EU kommissionen 2023]. De förslag som ges i remissen följer till stor del detta men avviker på ett par punkter vilket vi bedömer som olyckligt.

- I riktlinjerna anges inte "skogsålder" som ett specifikt kriterium, endast att "oldgrowth forests" är skogar i sena successionsstadier. Att som Skogsstyrelsen då föreslå att "skogsålder" ska vara en viktig variabel, och med genomgående höga krav, är inte rimligt om det baseras på åldern av träd i det befintliga trädskiktet. Det centrala är att det finns skoglig kontinuitet och där "urskogar" och "gammal skog" kan ha en trädkontinuitet som sträcker sig många hundra tillbaka i tiden även om det befintliga trädskiktet inte har en genomsnittlig ålder över ett visst gränsvärde – och speciellt om det baseras på grundytavägd medelålder. Med de föreslagna definitionerna kommer en stor andel av skogar med höga naturvärden inte att klassas korrekt som "urskog" eller "gammal skog".
- Inte heller anger EU kommissionens riktlinjer någon minsta areal för att ett bestånd ska klassas som urskog eller gammal skog. Snarare poängteras att "... today, these forest areas are rare, often small, and fragmented". Att då sätta en minsta areal på minst 10 hektar för

granskogsmiljöer, vilket skulle utesluta en stor andel av de bestånd som tidigare klassats som nyckelbiotoper, är ett stort avsteg från både tidigare svenska bedömningar och intentionen med EU kommissionens riktlinjer. En minsta areal bör rimligen av praktiska skäl ändå anges för att detta skall kunna hanteras utan en alltför stor administrativ börda.

I någon mån är det också olyckliga val av termer. "Gammal skog" finns visserligen etablerat inom riksskogstaxeringen men som begrepp inte synonymt med skogar som har höga naturvärden. Sedan lång tid har snarast "naturskog" och/eller "gammelskog" använts som begrepp som fokuserar på naturvärden. Genom den semantiska förskjutning som uppstår genom att använda "gammal skog" som begrepp så förstärks också problematiken att särskilja skogar med höga värden från det som är riksskogstaxerings fokus på att beskriva skogens åldersstruktur utifrån ett skogsskötselperspektiv.

EU kommissionen 2023. Commission Guidelines for Defining, Mapping, Monitoring and Strictly Protecting EU Primary and Old-Growth Forests. SWD(2023) 62 final.

EU kommissionen 2025. Granskning av genomförandet av miljöpolitiken 2025 Landsrapport – SVERIGE. SWD(2025) 326 final.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av handläggare Stefan Pettersson. Närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet har varit prorektor Anna Olofsson, universitetsdirektör Louise Beskow och samordnare Anna Haeggström.

Sundsvall 2025-09-23

Anders Fällström, rektor
Signeras digitalt via EduSign